

BYAPLAN 2016

för Brösarpsbygden

Brösarp är en härlig plats att bo på.

Här finns fantastisk natur, skola, vårdcentral, apotek, tankställe med bilservice, flera affärer, goda kommunikationer samt välrenommerade matställen och boende, såväl för fastboende som turister.

Brösarps goda egenskaper beskrivs ofta i media, regionalt, nationellt, internationellt. Under 2016 nämndes vi till och med i New York Times och Le Figaro!

Allt detta goda vill vi bevara, vårda – och göra ännu bättre.

Byagillet kommer nu att verka för att planens förslag ska genomföras. Allt i samverkan med bygdens organisationer, samt Tomelilla kommun.

Antagen av styrelsen 16 maj 2016

Innehållsförteckning

Inledning och syfte	4
1. Mål och visioner	4
2. Kommunala planer	4
3. Befolkning och boende	5
4. Skola och bibliotek.....	7
5. Näringsliv/Turism	8
6. Kommunikationer	10
7. Information	12
8. Fritid, rekreation, kultur	12
8.1 Tätortsnära rekreationsområden	12
8.2 Vandringsleder	13
8.3 Cykelleder.....	14
8.4 Ridleder	15
8.5 Byaängen.....	15
8.6 Lekplats, torget, ishockeyrink, idrottshall, publik toalett.....	16
8.7 Kultur och idrott	17
Remiss av förslag samt distribution av färdig plan	18

Inledning och syfte

Byaplan 2016 bygger på den plan som antogs vid Byagilletts årsmöte 2011-02-28 och som reviderades 2012. Mycket har hänt de senaste fem åren, varför Byagillet ansåg att en omfattande revidering borde göras. En remissversion arbetades fram under vintern 2015-2016 av en mindre grupp inom Byagilletts styrelse. En remissomgång genomfördes våren 2016 till företag, föreningar och enskilda vilket föranledde ett antal justeringar. Här föreliggande plan godkändes av Byagilletts styrelse 2016-05-16.

Enligt stadgarna är ett av Byagilletts mål

”att tillvarata ortens intressen och främja dess utveckling genom att påverka kommun, myndigheter och organisationer i frågor som berör Brösarp med omnejd och dess innevånare”

I Byaplanen presenteras visioner och mål för Brösarpsbygden. För ett antal frågor beskrivs dagens läge och framtida behov. Planen bygger på idéer och förslag som samlats in vid kontakter med Brösarpsbygdens föreningar, organisationer, företagare och enskilda. Denna förankring är en förutsättning för Byagilletts möjligheter att påverka kommunens politiker och tjänstemän i frågor som rör Brösarp med omnejd.

Med ”Brösarp” avses i denna plan tätorten samt angränsande byar, fritidsbyar och gårdar, från Christinehofs Ekopark i väster till Ravlunda i öster och från Drakamöllan i norr till Brunnsvik och Södra Björstorp i söder. I juli 2015 hade tätorten 682 invånare medan omgivande glesbygd, inklusive fritidsbyar, hade cirka 2000. Totalt berör planen alltså minst 2700 personer som är fast- eller deltidsboende. Därtill kommer den stora mängd turister som har nytta av all service som bygden erbjuder.

1. Mål och visioner

Det är önskvärt att Brösarp växer, men i lugn takt så att samhällets och företagens service hinner med. Det är önskvärt att åldersfördelningen blir jämnare, med en större andel yngre.

Brösarp ska fortsatt vara en by där livskvalitet, inklusive tilltalande och tillgänglig natur är ledord. En bygd där omsorgen om miljön och medmänniskorna är en del av vardagen. Hela kedjan av boende, skola, arbete och kommunikationer måste beaktas.

En löpande förbättring bör ske inom alla områden: infrastruktur, skola, vård och social omsorg, service, företagsamhet samt fritids-, turism- och kulturverksamhet – i samarbete mellan Tomelilla kommun och dem som bor och verkar här.

2. Kommunala planer

Tomelillas befintliga översiktsplan (ÖP) från 2002 ersätts under 2016-2017 av en ny ÖP. I nuvarande (dec 2015) skiss till ny ÖP anges som planeringsmål att Brösarps tätort ska öka med 90 personer till 2025. För hela kommunens ”landsbygd” är planeringsmålet -10 personer.

Beträffande typen av bostäder, deras placering mm sägs:

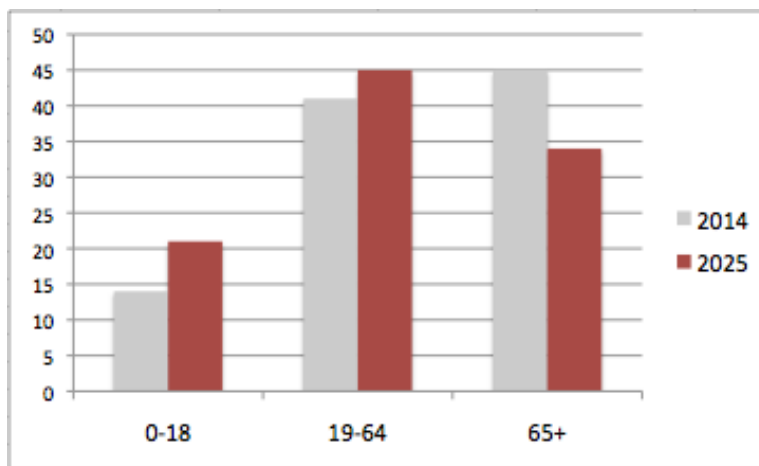
- Tomelilla kommun ska följa ”Trestegsprincipen” för bebyggelseprioritering:
 1. Förtäta/omvandla
 2. Bygg vid befintliga kollektivtrafikstråk
 3. Exploatera nya områden.
- Vid planering av nya bostadsområden ska den offentliga närmiljöns användbarhet, attraktivitet, tillgänglighet till rekreationsområde och barnperspektiv ha fokus.
- Tomelilla kommun ska planera nya områden klimatsmart för att främja en hållbar utveckling.
- Bygglov bör inte beviljas inom områden som är utpekade i naturvårdsprogrammet.

Skissen till ny översiktsplan innehåller starka skrivningar om betydelsen av att bygga så att det främjar miljövänliga transporter, helst fossilfria. Detta innebär bl.a. prioritering av byggnation där det finns goda möjligheter till allmänna kommunikationer, och där service kan nås till fots eller genom cykling. Av samma skäl förordas utbyggnad av cykelvägnätet.

3. Befolkning och boende

Enligt prognoser i kommunens Översiktsplan skall befolkningen i Brösarps by öka från 682 år 2014 till 722 invånare år 2025 dvs. med 40 personer, eller 6 %. Kommunens planeringsmål är dock avsevärt högre, en ökning med 90 personer.

Diagrammet visar befolkningens fördelning på åldersgrupper år 2014 respektive år 2025.

Andelen 65+ skulle minska ganska kraftigt (från 45 % till 34 %). Andelen barn och ungdom i åldern 0-18 år skulle öka (från 14 % till 21 %), och övriga (19-64 år) öka från 41 % till 45 %. Sammantaget ger detta en bättre åldersfördelning i Brösarp.

Enligt samma prognos skulle Brösarps befolkning på lite längre sikt öka från 722 personer år 2025 till 845 år 2040. Från dagens läge skulle det betyda en ökning med 163 personer, eller 17 %. Kommunen har i nuläget inget planeringsmål för befolkningens utveckling fram till 2040.

Tidigare byggplaner

Ett planprogram togs fram 2008 för Källaskogen, alltså området söder om Brösarp (se bild nedan). Där föreslogs byggnation i fem områden kallade Backstugor, Radby, Tornhus, Stolpahus samt på nuvarande idrottsplats. Efter starka protester togs de tre sistnämnda bort (markerade med X i bilden nedan). De två förstnämnda har ersatts av två områden i ungefär motsvarande lägen: Tockabjär (i planprogrammet kallat Backstugor) resp. Brunsviks gårdar (Radby). För båda områdena finns detaljplaner. I planen för Tockabjär ingår även ett mindre verksamhetsområde, i anslutning till väg 19.

Aktuella nybyggen april 2016

- Detaljplan finns för 25 hus i Tockabjär och byggande av infrastruktur för området utfördes under 2015/16. Samtidigt med väg till bostäderna byggdes en cykelväg mellan Tockabjär och Brunsvik. Denna kan ses som en första etapp av den cykelväg som kommunen planerar mellan Brösarp och Eljaröd och som ligger i kommunens plan för 2018.
- Under 2016/17 bygger sannolikt Piraten AB sju lägenheter anpassade för äldre på tomt mitt emot vårdcentralen. Det blir en kooperativ hyresrättsförening. Lägenheterna är mellan 47 och 80 m².
- Detaljplan är klar för Brunsviks gårdar. Där är det tänkt att uppföras 18 radhus fördelade på 3 kringbyggda gårdar. Detta kan bl.a. bli ett "instegsboende" för ungdomar.

Andra möjligheter till nybyggnad

I slutet av Poppelvägen ligger en större obebyggd tomt som tidigare ägdes av Riksbyggen, men numera av Österlenhem. För denna tomt finns en detaljplan som skulle omfatta 43 lägenheter. Detaljplanens giltighetstid har gått ut, men bör kunna uppdateras med ett enklare planförfarande. Österlenhem planerar i dagsläget inte någon byggnation där inom de närmaste åren.

I byn finns omkring 20 avstyckade och obebyggda tomter. I den befintliga översiktsplanen rekommenderas en förtätning av bebyggelsen. Samma inriktning kommer sannolikt att gälla i den nya översiktsplanen.

Söder om kyrkan finns ett obebyggt område för vilket ingen detaljplan finns. Här bör ett antal hus kunna byggas.

Sannolikt finns även möjlighet för viss ytterligare bebyggelse i de fritidsbyar som omger Brösarps tätort. En del hus som för närvarande är fritidshus kan också förvandlas till permanentboende.

Framtiden

1. Vi bedömer att de utbyggnadsmöjligheter som redovisats ovan räcker med god marginal för att tillgodose den befolkningstillväxt som angetts ovan ända fram till 2040. Översiktsplanen anger ett behov på drygt 150 personer, de ovan uppräknade möjligheterna rymmer över 250 personer.
2. Sedan Tockabjär bebyggt och troligen även Brunsviks gårdar bör ingen ytterligare bebyggelse ske i Källaskogen. Området bör markeras som ett viktigt tätortsnära friluft- och rekreationsområde i den nya översiktsplanen. Ett starkt skydd för rekreationsintressena är om området görs till kommunalt naturreservat, förutsatt att främsta syftet är att bevara och utveckla värden och anordningar för friluftsliv.
3. Nybyggnation av bostäder för äldre är angeläget, t.ex. trygghetsboende för friska pensionärer. Äldre invånare som vill lämna sina hus när barnen flyttat ut har önskemål om andra lämpliga boendeformer. Genom att tillgodose denna grups behov kan utbudet av bostäder till barnfamiljer öka markant.
4. Att prioritera barnfamiljer och ungdomar även i nybyggnation är också mycket angeläget. Särskilt för ungdomar behövs ett antal billiga, mindre lägenheter.

4. Skola och bibliotek

Brösarps skola är livaktig och stabil med drygt 70 elever i årskurs Fk-6 samt 40-45 barn inom förskolan. Skolans betydelse för bygden kan inte överskattas. Förskolan arbetar enligt Friluftsförbundet I Ur och Skur modell. Denna pedagogik genomsyrar hela verksamheten: man använder den närliggande naturen, äter flera måltider utomhus och har sovstunder i egenbyggt vindskydd. Även inomhusvistelsen följer samma pedagogik.

Den vidsträckt och varierade skolgården med bland andra skogsdunge, lekplats, skridskobana och fotbollsplan ger fina möjligheter för barnen till utevistelse på skoltid. Den förstärker också kommunens planer på att hela skolan ska arbeta enligt modell ”I Ur och Skur”.

Gymnastiksalen begränsar tyvärr med sin storlek såväl skolgymnastik som föreningsaktiviteter.

Bibliotek/skolbibliotek har öppet två dagar i veckan med god besöksstatistik. Man erbjuder bl.a. välbesökt bokfika för skolbarn några gånger per termin.

Under 2016 startar en förberedande klass för elever som nyligen anlänt till Sverige. Vi ser det som ett välkommet tillskott för att föryngra och berika Brösarps befolkning.

Framtiden

1. Värna skolans möjlighet till utveckling och expansion genom god framförhållning vad gäller lokaler. De utbyggnader som pågår eller snart kommer igång (se kap 3) leder till såväl direkt inflyttning av barnfamiljer som en ökad rotation i bostadsmarknaden. Vi har i dagsläget också ett asylboende i bygden, planer finns på fler.
2. För in den planerade ”I Ur och Skur” pedagogiken även i årskurs Fk-6 för att profilera skolan och marknadsföra den mot både elever, föräldrar och lärare. Viss kompetens finns redan inom lärarkåren, genom t.ex. utomhusmatte. Vidare har ett uteklassrum byggts i skogsdungen, genom Byagilletts projekt ”Brösarp med naturen som lockbete”.
3. Utveckla skolgården enligt barnens önskemål.
4. Arbeta för att på sikt bygga ut skolans gymnastiksal för att ge möjligheter till motion för andra än skoleleverna även i den norra delen av kommunen.
5. Fortsätt med det generationsöverskridande arbete som inletts där elever får besöka äldreboendet Brinkehem samt där äldre bybor eventuellt kan fungera som klassmorfar/mormor, kunskapskälla eller bidra som rastvärd.
6. En satsning på skolans mathållning är angelägen, särskilt sedan Brösarp genom den årliga Matfestivalen blivit mycket uppmärksammat som ett matcentrum i Skåne. I detta ligger att skolan bör bli ledande på ekomat och närodlad mat. Förutsättningarna är goda! Vidare är ett tillagningskök önskvärt, där egen personal kan utveckla mathållningen.
7. Förbättra skolans information och marknadsföring. Berätta oftare om allt som är bra! Viktigt att såväl föräldrar som andra Brösarpsbor och – inte minst – potentiella Brösarpsbor får bra information. Detta kan också motverka felaktiga rykten som lätt börjar cirkulera.
8. Vi är positiva till att Kulturskolan erbjuder aktiviteter även i byarna, så att elever från Brösarp får del av utbudet. Se mera under kapitel 8.7, Kultur.

5. Näringsliv/Turism

Brösarps centralort har en förhållandevis hög servicenivå med vårdcentral, apotek, bilverkstad, livsmedelsaffär, hotell med restauranger, café samt i närområdet ett flertal Bed and Breakfast. Den goda servicen beror delvis på att de permanentboende är köptrogna, men till betydande del på alla turister som besöker eller passerar, samt de som bor i ett tiotal fritidsbyar i omlandet.

Detta är också en av förutsättningarna för att ett av bygdens största företag, Lokalföreningen i N. Björstorp, kan fortsätta att utvecklas och bredda sitt utbud av varor vilket även kommer alla åretruntboende till del. Ett stort antal mindre hantverksföretag har också sina kunder i turismen.

En särskild kategori av turister är de som är besökare vid bygdens många evenemang som Konstrundan, Antikmässan, Brösarps Moderna, Drakamöllans konserter, Skånes Matfestival och Äppelmarknaden.

Brösarp blir alltmer utvecklat som ett centrum för god mat. Här finns sedan länge Gästgifveriet som fått många fina utmärkelser. Sedan några år har även Talldungens gårdshotell fått flera priser för sin mat. Därtill kan läggas att Matfestivalen har blivit ett årligt evenemang.

En ytterligare kategori är alla som kommer för att ta del av den fantastiska naturen med det unika backlandskapet runt Verkaåns dalgång. Till dessa hör vandrare som i ständigt ökande antal använder de nyrenoverade vandringslederna från Brösarp mot Haväng och Christinehof med sin Ekopark. Det europeiska arrangemanget Eurando 2016 kommer sannolikt att bidra till ett ännu större intresse för vandring längs lederna.

Till denna kategori kan också räknas ett ökande antal cyklister som använder de många stigarna i den utmanande terrängen men också ofta vandringslederna.

Den vanliga cykelturismen ökar i omfattning för varje år. Tusentals passerar årligen Brösarp via Sverigeleden och ännu fler kommer säkert när Sydostleden invigs i juni 2016.

Framtiden

1. Det f.d. Vägstationsområdet är en port till Brösarp, men också till hela Österlen. Det bör vara en självklar plats för information till turister om hela Österlen. Bygillet förordar en bemannad auktoriserad Turistbyrå med så kallad grön i-skyllt, alternativt en s.k. InfoPoint. Under lågsäsong kan alternativet vara att broschyrer och annat material tillhandahålls genom t ex Backa-krogen eller annan näringsidkare.
2. Sedan Trafikverket lämnat ”vägstationen” har nya utvecklingsmöjligheter öppnats på området. Den Matfestival som drogs igång 2014 kommer att fortsätta och attrahera många besökare. Även det ölbryggeri som är tänkt att öppnas 2016 bidrar till detta, liksom planerna på fortsatt utveckling av matkonceptet.
3. Sedan Torget (f.d. busstationen) byggts om april-juni 2016 blir det en välkomnande plats för både turister och ortsbor. Där ska också finnas information om evenemang i Brösarpsbygden och om ”Vandringsparadiset Brösarp”.
4. Parkeringen framför ICA byggs om i maj-juni 2016 och erbjuder fler och bättre fungerande parkering, samt information och rastplats för turister. En motsvarande insats bör göras för parkeringen framför Bygdegården.
5. Det uppges idag råda brist på lokaler för verksamheter. En inventering av situation och behov bör göras.

6. Kommunikationer

I detta kapitel har beskrivning av situationen vävts ihop med önskemål om framtida förändringar.

Utanför tätorten

1. Den mycket angelägna cykelleden mellan Brösarp och Ravlunda beskrivs under 8.3.
2. Skyddade avkörningsfiler behövs från riksväg 19 vid Piraten västerut mot Hörred/Norra Björstorp. Hastigheten är här 90 km/timme så en olycka skulle få mycket allvarliga konsekvenser. Många incidenter har observerats. En omfattande trafik upp vägen mot Hörred genereras av Lokalföreningens stora varutillförsel samt kundtrafik, men även av de många boende längs den vägen. Vidare åker många till Glimmebodagården, skjutbanorna och med skolskjutsar.
3. En motsvarande avkörningsfil bör byggas för den omfattande turisttrafiken till Brösarps järnvägsstation och Ravlunda skjutfält. Till museijärnvägen kommer varje år cirka 15 000 besökare, varvid tillkommer alla de som arbetar i föreningen Skånska Järnvägar.
4. Det ”superbusskoncept” som region Skåne utreder är Brösarps Byagille negativ till i nuvarande förslag. Kostnaderna förefaller höga i förhållande till de angivna tidsvinsterna. Risken med indragna hållplatser är att allt fler väljer att resa med bil, vilket står i strid med miljömålen. Möjligen är vi positiva till att några turer i högrafik går snabbare, samt givetvis att kvalitet och service i de nuvarande bussarna utvecklas ytterligare.

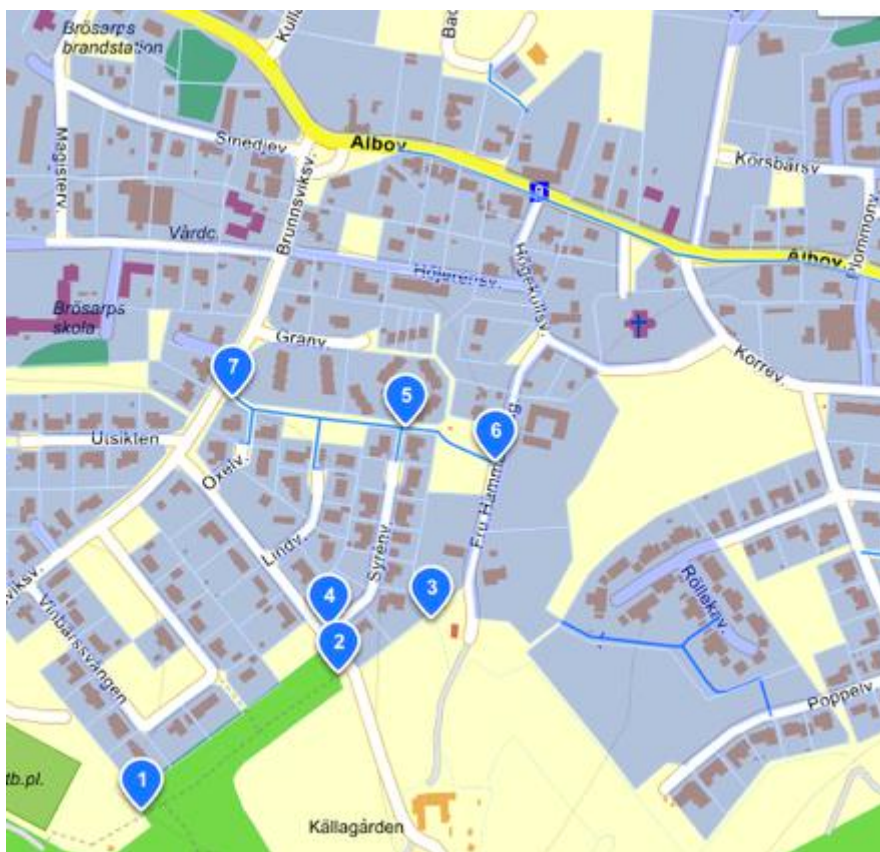
I tätorten

1. In- och utfart till ICA och Bygdegården är inte helt lyckad, särskilt som den ligger mitt emot den ganska frekvent använda infarten till Plommonvägen. Trafiken från/till ICA och in/ut på Plommonvägen är riskfylld eftersom trafiken på Albovägen (väg 9) är tät och ofta består av tungt lastade och långa lastbilar. Utfarten från Plommonvägen är skymd åt öster och mycket riskabel.
Här behövs en ombyggnad för att skapa en trafiksäker och smidig situation.
2. Det finns behov av större parkeringsplatser för andra behov:
 - För daglig pendling, såväl samåkning som bussresor.
 - För större event: Matfestivalen, orienteringstävlingar, Antik- och Moderna mässan m.m.En översyn av situation och behov bör göras.
3. Det inre vägnätet i Brösarp måste byggas ut/anpassas så att Albovägen inte ensam bär öst-västtrafiken. Om möjligt bör ytterligare en förbindelse skapas mellan öst-väst i Brösarps sydligaste kvarter. Detta behövs även för lokaltrafik och för att räddningstjänsten ska komma fram även när det är köbildning på Albovägen.

4. Brösarp behöver en gång- och cykelväg som binder ihop Brösarps högt belägna södra del (bostäder, idrottsplats, elljusspår, utegym etc.) med den lägre belägna nordliga delen (ICA och andra affärer i Bygdegården).

Följande situation och önskemål finns – se karta nedan:

- Den stig från punkt 1 till 2 som används flitigt av byns invånare för att ta sig från Källaskogens motionsspår, Idrottsföreningens träningsplan samt utegym till Källagårdsvägen behöver förbättras: breddas något, få en jämnare yta samt belysning.
- Från stigens slut vid Källagårdsvägen (punkt 2) behövs en förlängning ner till centrum (ICA, Bygdegårdens affärer, församlingshem, m.m.).
- Den genaste vägen vore direkt mellan 2 och 3, där marken ägs av Källagården.
- För närvarande används från punkt 2 Syrenvägen (4-5) till cykelvägen som går mellan punkterna 6 och 7. Mellan 5 och 6 finns en brant och särskilt vintertid mycket besvärlig gångväg och trappa, omöjlig för rullstolar och rollatorer, nästan omöjlig för barnvagnar och cyklar.

5. Brunnsviksvägen behöver en trottoar för att göra den till en säker gångväg genom byn. Här cyklar och går barn och vuxna till/från aktiviteter vid Brösarps idrottsplats eller skolan.

En sådan trottoar (cykel/gångväg) bör självfallet knytas till den sträcka som nyligen byggts mellan Tockabjär och Brunsvik, och som i sin tur kopplar till en eventuell framtida cykelväg till Eljaröd.

Bredband och wifi

1. Det är mycket angeläget att en utbyggnad av fibernätet görs, både i tätorten och på kringliggande landsbygd, så att i princip alla får denna ”digitala väg” fram till sina bostäder.
2. Vi är positiva till att kommunen inrättar en zon för fri wifi i Brösarp.

7. Information

Under 2014 fick Brösarpsbygden (genom projektet "Brösarp med naturen som lockbete") webbportalen www.brosarp.se. Portalen sköts av Byagillet. Med sitt breda och rika innehåll och fina träffbild genom sökmotorer har portalen redan positionerat sig väl bland bybor och turister. Den digitala utvecklingen är dock snabb och det är viktigt att garantera hemsidans uthållighet och utveckling. Ett utökat samarbete med Tomelilla kommun samt bygdens föreningar och företag är önskvärt liksom fler sidadministratörer.

I sociala medier finns redan flera spontant bildade nätverk för personer i Brösarpsbygden, vilka också är viktiga kanaler för information, marknadsföring och gemenskap. Exempel från Facebook: "Vi som bott/bor i Brösarp", "Brösarp med naturen som lockbete", "Brösarp", "Brösarps backar" och "Brösarps ishockeyrink". Dessa kanaler skulle exempelvis skola och föreningar kunna utnyttja mer. Till detta kommer förstås hemsidor för föreningar och företag.

Framtiden

För att göra den unika och varierande naturen mentalt tillgänglig är kartor och guider värdefulla, såväl skriftliga som digitala. Kartan "Backaleden" visar med sitt digitala mervärde vägen för framtida trycksaker. Ett behov av fler trycksaker finns. Som exempel kan nämnas en karta över byn, en illustrerad historievandring genom byn samt mer kommunöverskridande samarbeten. Här bör eller kan inte allt ske genom ideella krafter utan det finns stora utvecklingsmöjligheter för entreprenörer och privata aktörer.

Förutom hemsidor och trycksaker är beständig fysisk information värdefull, dvs. anslags- och affischtavlor. Två naturliga centra för information i Brösarp är ICA och Torget. Där är antalet besökare stort och läget för genomresande utmärkt. De ombyggnader som planeras under 2016 av Torget och ICA:s parkering gör att ett samlat grepp bör tas snarast om hur affischering, kartor, reklam, anslag och dylikt ska tillgängliggöras för såväl boende som besökare.

8. Fritid, rekreation, kultur

8.1 Tätortsnära rekreatiomsområden

Brösarps omgivningar har förklarats vara av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Markerna ger stora möjligheter till motion och rekreation. Stora delar är naturreservat där ingen exploatering för byggnation får ske.

Källaskogen är en "idrottsplats" för Andrarums IF och för de många skolor som här bedriver sin obligatoriska undervisning i orientering och andra aktiviteter. Andrarum IF har gjort stora investeringar i klubbstuga med omklädningsrum och handikapptolett vilket är en stor tillgång för verksamheten. Inom området finns flera motionsslingor på 1,75 km (elljus), 2,5 km och 5 km. Två skärmskydd med grillplatser används av både enskilda och skolan, och är viktiga för områdets användning.

Områdets spår och leder rustades, delvis inom projektet ”Brösarp – med naturen som lockbete”. Här finns också god information i form av anslagstavlor, vägvisare m.m.

Framtiden

I Källaskogen pågår en utbyggnad av Tockabjär och ett detaljplanearbete för Brunnsviks gårdar. Sedan dessa områden byggts måste återstående delar av området avsättas som ett av ortens viktiga tätortsnära rekreationsområden. Säkra sker detta genom att ett kommunalt naturreservat bildas. Det primära målet för reservatet måste vara att värna och utveckla områdets värden för friluftsliv.

Det är också angeläget att området fortsatt får en god skötsel, både vad gäller skog och mark och anläggningar som leder, information, utegym, rastplatser och eldstäder.

8.2 Vandringsleder

Brösarpsområdet är rikt utrustat med vandringsleder. De beskrivs på ett bra sätt på vår hemsida: www.brosarp.se/vandra.

Söder om Verkaan löper den nyrenoverade gulmärkta Backaleden med en längd av 19 km. Leden går från Haväng genom Brösarps berömda backar till Alunbruket och Christinehofs slott och Ekopark.

Norr om Verkaan går den orangemärkta Skåneleden, också den från Haväng via Brösarps norra backar till bl.a. Christinehof och vidare mot norra och västra Skåne. En slinga av Skåneleden går från rastplats Piraten norrut förbi Södra Lökaröd och sedan väster och söderut. Längs Backa- och Skåneleden finns ett stort antal möjligheter att växla färdriktning och komponera egna rundor efter ork och intresse.

Två andra leder i bygden är Tockabjärsleden (2 km) och Glimmebodaleden (5km). Båda är blåmarkerade och ansluter till Backaleden resp. Skåneleden.

I Christinehofs Ekopark finns ett antal välskötta och intressanta leder av olika längd, från 1,4 km till 12 km.

Slutligen bör nämnas de fina och väl märkta motionslingor som går genom Källaskogen söder om Brösarp.

Samtliga dessa leder är väl skötta och markerade, samt försedda med bra information, såväl i fält som på Brösarps egen hemsida: www.brosarp.se. Lederna bidrar till ökad turism. De bidrar också till förbättrad folkhälsa och skapar arbetstillfällen.

Framtiden

Ett stort europeiskt vandringsevent – Eurando 2016 – som genomförs i augusti 2016 kommer att bidra till att marknadsföra Brösarps vackra landskap och dess möjligheter. För att denna möjlighet ska tas tillvara krävs:

1. Att Brösarp fortsatt utvecklas till en vandringsnod i Skåne.
2. En fortsatt god skötsel, inkl. information.
3. Förbättrad service: vatten, ved vid rastplatser, toaletter, i några fall kanske P-platser m.m.
4. Vandringspaket och övernattnig via företagen.

8.3 Cykelleder

Brösarp har med sitt geografiska läge och unika natur stora möjligheter att utveckla cykelturismen. Här finns fina förutsättningar att locka såväl vanliga cykelturister som adrenalinsökande mountainbike-cyklister. Brösarp blir under 2016 en del av

Sydostleden, en cykelväg mellan Växjö och Simrishamn, vilket kommer att gynna det lokala näringslivet. Vid invigningen i juni 2016 är dragningen genom Brösarp långt i från optimal (Brösarp utgör en omväg för cyklande) och det är därför mer angeläget än någonsin att fortsätta arbeta för den cykelväg längs med väg 9 mot Ravlunda som många längtat efter och arbetat för.

Möjligheterna för föreningar och näringsliv i samband med den ökade cykel- och vandringssturismen är oändliga. Goda exempel är det traditionella och föreningsdrivna Kulturtrampet, en cykeluthyrare i Ravlunda och paket som säljs av byns restauranger. Det är viktigt att fler liknande initiativ tas och att naturen tillgängliggörs genom skyltning, kartor etc.

Framtiden

1. Fortsatt aktivt arbete för en attraktiv och säker cykelled mellan Brösarp och Ravlunda. Ett förslag kommer att presenteras i juni 2016.
2. En cykelled mellan Brösarp och Eljaröd, i kombination med en ridled.
3. Kartor, guidning och skyltning till bästa cykelmiljöerna, inklusive motionsrundor som knyter ihop Brösarps by med kringliggande stugbyar.

4. Ett cykelvänligt samhälle som erbjuder cykelställ, cykelpump, vatten, kartor och uthyrning etc.
5. Vid framtida förändringar av vägnätet måste behovet av bra cykelleder uppmärksammas.
6. Stigar och naturområden som är lämpliga för mountainbike bör utvecklas och marknadsföras för att även locka en yngre publik till Brösarp.

8.4 Ridleder

Många företagare och ridklubbar vill gärna få särskilda ridleder i Brösarpsområdet, som också kan länkas med ridleder i övriga Sydostskåne. Det behövs robusta uppställningsytor för dragbil med släp och på några lämpliga rastplaster uppbindningsbommar jämte vanliga rastplatsarrangemang.

Ett konkret förslag utgår från Vantalängan där det kan upprättas en övernattningsplats för ridande. Via i huvudsak befintliga vägar och stigar går ridleden sydväst och söderut och korsar Verkaån. Sedan söderut, korsar väg 19 och österut mot Brunsvik. Strax före den södra infarten till Brunsvik går leden åt norr, korsar väg 19 och går fram till en befintlig P-plats. Sedan åt nordväst, senare åt väster tills den kommer tillbaka till den punkt där slingan sluter sig. Därifrån går leden åter åt norr-nordost till Vantalängan. Hela rundan blir då 6,5 km.

Andra förslag till ridleder – visioner

Följande förslag bör undersökas vad avser bl.a. markägarfrågor och jakträttsarronden:

1. Från Vantalängan norrut mot Maglehems Ora och över Brösarps station mot havet. Diskret skyltade stigar på skjutfältet. Användbara för ryttare, cyklister och vandrare, när fältet inte används av militären.
2. Från Eljaröd mot Sankt Olof och Onslunda. Kanske att kombinera med cykelbana för både permanent boende och turister.
3. En anslutning från Vantalängans parkeringsplats via grusväg norrut (som leder till norra backarnas rastplats), förbi Brösarpsgården och söderut till anslutning av ovan beskriven slinga.

8.5 Byaängen

Byaängen ligger centralt i byn och är vackert inramad av sluttande ”väggar”. Ängen är en naturlig plats för en rad evenemang som samlar byns befolkning: vårelden vid Kristi Himmelfärdsafton, nationaldagen, allsångskvällar som den mycket populära Brösarpsdagen. Viktiga inslag på Byaängen är den scenvagn som Byagillet byggt, liksom åhörarpplatser med bänkar och trappor samt en naturlekplats som Byagillet anlagt med stöd från kommunen.

Ängen ägs av kommunen. Den norra delen disponeras och sköts av Byagillet genom ett avtal om nyttjanderätt. Den sydliga delen (närmast köttbutiken) disponeras på motsvarande sätt av Brösarps Gästgifveri. Genom god samverkan kan Byagillet arrangemang ibland disponera även Gästgifveriets del.

Byagillet har en arbetsgrupp som sköter Byaängen, i samarbete med kommunen, föreningar och företag.

Framtiden

Byaängen är en fin samlingsplats för bygden. Många arrangemang lockar en stor publik. För att ytterligare förstärka denna funktion bör den byggas ut med en friluftsteater med

möjlighet att framföra såväl teater som musikarrangemang. En utbyggnad kan ske i flera steg. Naturlekplatsen bör också vidareutvecklas med fler lekelement, sittplatser och grillplats. Bättre skyltning samt marknadsföring i exempelvis sociala medier skulle också lyfta Byaängen.

8.6 Lekplats, torget, ishockeyrink, idrottshall, publik toalett

Kommunal lekplats

Antalet barnfamiljer har ökat de senaste åren och lekplatsen vid Vägstationen har försvunnit. Att hänvisa till skolgården som kommunal lekplats är inte lämpligt, då den inte är tillgänglig för allmänheten. När skolan använder den som skolgård bör den inte vara öppen för allmänheten om skolan ska kunna erbjuda en trygg och skyddad miljö. En kommunal lekplats har efterfrågats länge.

Framtiden

Kommunen bör fullgöra sin ambition om att ha minst en kommunal lekplats i varje by.

Torget

Det gamla busstorget har efter flera års bollande byggts om under 2016. Byagillet har ingått i en samrådsgrupp kring utförandet. Även om inte allt är på plats när detta skrivs (maj 2016) verkar det bli mycket fint.

Torget blir en välkomnande grön oas, både för bybor och för turister. Där finns bland annat cykelpump, sittplatser och information om trakten. Även parkeringssituationen utanför Apotek och Pizzeria har förbättrats.

Framtiden

Sedan det tunga jobbet nu gjorts kommer Byagillet att ha fortsatt kontakt med kommunen om de justeringar av anordningar som troligen blir aktuella. Liksom vad gäller om skötseln.

Ishockeyrink

Ishockeyrinken i Brösarp står på kommunal mark och spolas med kommunalt vatten men drivs av Brösarps IF och andra ideella krafter i byn. Den har i många decennier skapat en levande och värdefull skridskokultur i bygden, där skolbarn åker skridsko på rasterna och familjer samlas på kvällarna.

Framtiden

Med de klimatförändringar som vi redan märker av blir dagarna med is på rinkens allt färre och skridskokulturen riskerar att dö ut med de barn som föds nu. Det är därför angeläget att rinkens får konstfrusen is.

Idrottshall/stor samlingslokal

Den gymnastiksal som finns vid skolan är liten och av gammal standard. Många gånger om året påminns Brösarpsbor om saknaden av en stor idrottshall:

- Brösarps IF kan inte ha en vettig inomhussäsong för sina barn-, ungdoms- och A-lag.
- Gymnastikföreningen Spänst begränsas i deltagarantal och upplägg för sin gruppträning kvällstid.
- Innebandysektionen får åka långt på kvällarna för att kunna spela.
- Skolans barn har idrottslektioner som inte kan innehålla den bredd och typ av idrott

som kan förväntas idag.

- Högtider som luciafirande på förskolan fick ställas in ett år eftersom inte alla föräldrar skulle rymmas i någon av byns lokaler.
- Andra sammankomster som politikerträffar, kulturevenemang, loppisar, debatter och underhållning behöver också en större och mer lämpad lokal än vad som nu finns.

Framtiden

Om byn ska kunna växa, utvecklas och attrahera till inflyttning måste en större idrotts-hall byggas inom kort. Brösarps Byagille gör under 2016 en inventering av nuvarande lokaler och vilka behov som finns hos föreningar, skola med flera. Med denna som underlag kommer vi att fortsätta driva frågan.

Publik toalett

När Trafikverket ägde rastplatsen vid Backakrogen fanns där en utmärkt toalett, i en separat byggnad, väl underhållen. Sedan området sålts till Brösarps Gästgifveri har de nya ägarna inte möjlighet att driva denna toalett som tillgänglig för alla.

Framtiden

Särskilt sommartid med stor turistgenomströmning – med bilar, cyklar, vandrare – finns behov av en toalett för allmänheten, något bör åvila kommunen att hantera. Som svar på ett ”medborgarinitiativ” har kommunen i slutet av 2016 beslutat undersöka behov och möjligheter för publika toaletter i kommunens tätorter och byar.

8.7 Kultur och idrott

Brösarpsbygden har ett rikt och varierat utbud av kultur och idrott. Exempel:

- Brösarps Gästgifveri arrangerar konstutställningar m.m. i sin Konsthall
- Byagillet och dess kulturförening har många arrangemang, särskilt på Byaängen och i Konsthallen
- Andrarums IF erbjuder bl.a. orientering och terränglöpning
- Brösarps Idrottsförening arrangerar fotboll m.m.
- Kyrkan har verksamheter
- liksom t.ex. Vävstugan, Scoutkåren, Trädgårds- och pensionärsföreningarna.

En förteckning över föreningar finns på www.brosarp.se/foreningar.

Framtiden

Det är positivt att Kulturskolan, som startade i Tomelilla 2014, kommer att förlägga del av sin verksamhet till Brösarp. Det är önskvärt med en utveckling av utbudet. Vi ser också goda möjligheter till att kulturen kan verka generationsöverskridande och i samverkan mellan kommun, företag, föreningar och enskilda frivilliga krafter. Barnkulturaktiviteter, biblioteksfika, rastvärdar och hantverk är verksamheter som kanske kan utvecklas. Ett gott exempel är att elever får besöka äldreboendet Brinkehem.

Remiss av förslag samt distribution av färdig plan

Remissmottagare 160219.

Samtliga har i juni 2016 fått den färdiga planen för kännedom

Ideella organisationer (i bokstavsordning)

- Albo Härads Hembygdsförening
- Albo Ridklubb
- Andrarums IF (AIF)
- Brösarps Alpina Skidklubb (BASK)
- Brösarps IF (BIF)
- Brösarps Scoutkår
- Brösarps SPF
- Eljaröds Bygdegårdsförening
- Fritidsbyarna
- Gymnastikföreningen Spänst
- Havängs museiförening
- Majblommekommittén /Linda Alm/
- Norra Björstorps Byalag
- Skånska järnvägar
- Österlens ryttaförening

Företag

- Brösarps Café & Bageri (Smulan)
- Brösarps Fastighetsförvaltning AB (Tockabjär)
- Brösarps Gästgifveri
- Brösarp-Tranås församling
- Götes Allköp
- Drakamöllan
- Johanssons skogstransporter
- Källagårdens Fukt AB
- Lokalföreningen i Brösarp
- Talldungens Gårdshotell
- Österlens Kött & Vilt

Allmänheten

Förslaget till plan fanns att läsa eller ladda ner på www.brosarp.se, samt på Brösarps bibliotek. Allmänheten inbjöds att ta del av planen genom anslag på ICA och information på hemsidan www.brosarp.se.

Den färdiga planen (denna plan) läggs ut på Byagilletts hemsida och finns tillgänglig på Brösarps bibliotek. Information om planen sätts upp på anslagstavlorna i bygden.

Distribution i övrigt

- Tomelilla kommun
- Vårdcentralen
- Media